Zesde Jaargang, Nummer 1 Verschijnt vierwekeliks 13 Januari 1934

LABORISTA ESPERANTISTO
ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redaksie: Middenweg 226, Amsterdam-O. Sekretariaat en Administratie van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W. Postgiro Amsterdam No. 144698, Gem. Giro A'dam F 930 In België: Tweemontstr. 124, Deurne-Antwerpen

Abonnementsprijs f 0.75 per jaar. Voor leden gratis. Prijs losse nummers f 0.05 per eksemplaar. Oplaag 3800 eksemplaren.

NIEUWJAARSGEDACHTEN. ★

De volledige toepassing van Esperanto zullen waarschijnlijk maar weinigen van ons beleven, maar voor hen, die in volledige zelfverlochening werken, niet voor zich zelf, maar voor een werk, dat hen allen overtreft, is deze overweging niet onbemoedigend: zij worden gesteund en geschraagd niet door zege of roem in nabij verschiet, maar door de grootheid van de taak zelf en de vreugde van het nut hunner opoffering.

Wij hebben dat gemeen met de arbeiders, architekten, metselaars, steenhouwers, timmerlieden, die eeuwen her, niet voor zich zelf, maar voor hun nakomelingen, bewonderenswaardige kerken bouwden, waarin zij zelf nooit zouden ter kerke gaan. Rustig plaatsten zij steen op steen, balk op balk. Hun namen gingen te loor in de geschiedenis, maar hun werk wordt nu nog geprezen in hun hechte, eeuwen trotserende bouwsels.

Laat ons eveneens, bescheiden, arbeiden aan een schonere dageraad op de grondslagen van het heden, rustig het al beschouwende, overwegende en berekenende. Idealisten zijn we, maar tegelijk ook realisten, die zien, willen zien en niet schromen de wereld te zien zo als ze is. Schikken we onze eerzucht naar onze krachten, zonder te overdrijven, omdat dit kan leiden tot mislukking. Wij weten, dat de zege van Esperanto meer dan enkel maar van taalkundige betekenis zal zijn, maar het is ons genoeg de zege van de taal voor te bereiden, door aller, noodzakelike, samenwerking. Eenvoudige bouwers aan een tempel, waarin onze kinderen hun vreugde en leed — want ook dit zullen zij kennen — zullen uitzingen, arbeiden we onvermoeid in blije hoop, in blij vertrouwen.

Deze woorden van Prof. Th. Cart, juist 20 jaar geleden uitgesproken, welke we overnamen uit het mooie boekje „Vortoj de Prof. Th. Cart", mogen we ons in vele opzichten tot de onze maken.

Wij ook behoren in menigerlei opzicht tot de bouwers aan een nieuwe maatschappij, welke we zelf niet zullen beleven.

Overtuigd, dat tot het materiaal voor de bouw dezer maatschappij, zeker niet in de minste mate, het gebruik van de wereldtaal Esperanto behoort, hanteren we dit, naar mate onzer krachten, onvermoeid, in het vertrouwen onzer uiteindelike overwinning.

DE JAARBEURZEN VOOR ESPERANTO.

Utrechtsche Jaarbeurs tegen!

Van 22-24 Oktober vond te Valencia (Spanje) het jaarlikse kongres plaats van de Internationale Unie van Jaarbeurzen.

Mede dank zij het bestuur van de jaarbeurs te Valencia — dat reeds het Esperanto voor de propaganda en in korrespondentie gebruikt — en de esp.groep ter plaatse, kon de vraag omtrent het gebruik van Esperanto, in een zitting, gepresideerd door de Direkteur van het Ministerie van Handel in Spanje, aan de orde worden gesteld.

De heer Robert Kreuz (Engeland), die zich jarenlang op handelsgebied beweegt, hield een rede, die veel bijval vond. De onderstaande resolutie, daarna gesteld, werd aangenomen met 19-4 stemmen. Met Tripolis en nog 2 andere stemde Utrecht tegen! Tipies hollands. Hier toch heeft men geen Esperanto nodig, we kennen immers onze talen.

De resolutie luidt als volgt:

De vergadering,
gezien de overwegingen die leidden tot de besluiten van Bordeaux, Milaan-Rome en Parijs t.o.v. Esperanto als taal-kode, voor het prakties gebruik van Esp. op jaarbeursgebied
en de noodzakelikheid de reeds gedane proefnemingen uit te breiden;
herinnert aan het algemene nut van de opgeworpen ideeën;
beveelt de leden van de Internationale Jaarbeurs Unie aan, hun pogingen tot verwezenliking der genomen besluiten voort te zetten;
raadt de jaarbeurzen aan, enige van hun ambtenaren Esperanto te doen leren;
en verzoekt het bestuur alle nodige stappen te doen, in overleg met het daartoe benoemde komitee, die tot volledig sukses kunnen leiden.

Waren wij in de arbeidersbeweging nu maar zo ver. Want inderdaad gebeurt bij de jaarbeurzen reeds wat wij, zonder sukses nog, voorstellen aan de arb.organisaties. Want vele jaarbeurzen gebuiken reeds esp. voor propaganda-doeleinden, in hun drukwerk, reklame en korrespondentie. Daarom geloven we ook niet, dat deze resolutie een kapstok is, zo als in de arbeidersbeweging wel het geval was.

Ter overdenking aan de jongeren.

Men zal ons niet verdenken van simpatie voor de padvinders.

Maar we mogen hun onze jeugdorganisaties voor deze keer eens ten voorbeeld stellen.

Vorig jaar hielden de padvinders een internationaal kamp te Budapest. Daar waren niet minder dan 220 esperantisten onder, uit 24 landen.

Gezien het feit, dat deze jongelieden, ongeacht hun nationaliteit, zich vrijelik met elkaar konden verstaan, terwijl dat voor de anderen niet was weggelegd, kunnen we ons voorstellen, dat deze laatsten zich ook het esp. zullen eigen maken. Maar daar heeft men de medewerking der leiders. Feit is ook, dat men daar een intern. esperanto-orgaan bezit, gelijk ook de katolieke esp.jeugd, waarop onze arb.jeugd, die zich juist het meest op haar internationalisme voorstaat, helaas niet kan beroepen.

Wetenschappelik kongresseren.

Vorig jaar vergaderden te Rome geleerden uit Frankrijk, België, Luksemburg, Amerika, Zwitserland, Afrika, Tsjecho-Slowakije, Nederland e.a. om op mond- en tandheelkundig gebied elkaars wetenschappelike bevindingen mee te delen.
Volgens de nederl. tandarts Nord was de aantrekkingskracht van Rome en „het feit, dat de taal een aanzienlike belemmering was voor het volgen der voordrachten, oorzaak, dat ditmaal de wetenschappelike hoofdschotel niet onze volle aandacht had."
Zo was er vrijwel niemand, die de rede van een der duitse deelnemers verstond.
De enige oplossing, zegt tandarts Hildward van der Spurt C. M., in „Flandra Esp.", is het invoeren van esperanto, welke oplossing we moeten trachten in de hersenen der studerende jeugd voor te bereiden, zal zij eens werkelikheid worden.
Waarmee we het volkomen eens zijn.
Zo ziet men, leeft esp. toch in alle kringen.

Weg met die chaos!

Dit zijn we geneigd telkens weer uit te roepen, als we berichten lezen zo als het volgende, voorkomende in „Ons Orgaan" van de Alg. Bond van Verzekeringsagenten, Ziekenfondsboden en Incasseerders, d.d. 25 November 1933:

Tijdens de bijwoning van het kongres van de deense bond in 1929 te Kopenhagen, kon met de gedelegeerden van de zweedse bond geen gesprek worden gevoerd, omdat zij noch de deense, noch de duitse taal machtig waren, of zich er enigszins in konden uitdrukken.
Een der gedelegeerden van tans (deze was ook in 1929 aanwezig) n.l. Sven Svensson, kon zich nu eveneens wat behelpen met het deens, zodat het mogelik was naar een en ander te informeren omtrent samenstelling enz. van de zweedse organisatie.

Men vraagt zich toch met verbazing af, welk nut zulke gedelegeerden voor een organisatie of beweging hebben. Zij kunnen zich troosten met de gedachte, dat ze de enige niet zijn. Het slot van het artiekel, waaruit we het bovenstaande knipten, luidt dan:

Of we nog eens tot internationale organisatie zullen komen, is een vraagstuk, wat nu zeker niet kan worden behandeld, doch laten we hopen, dat onze bond heel spoedig een dergelike macht en omvang zal hebben gekregen, dat het nog eens terdege onder de ogen zal kunnen worden gezien, want uitwisseling van gedachten, en het toetsen van elkaars taktiek — ook internationaal — kan en zal van zeer groot belang blijken te zijn.

Laat onze deze bond (en andere) duidelik maken, dat die wens alleen volledig vervulbaar is door Esperanto. De uitwisseling van gedachten en het toetsen van elkaars taktiek in **alle** landen kan alleen door gebruik te maken van Esperanto.
Alle informaties, waarop de denen en zweden — en met hun de hollanders? — 4 jaar moesten wachten, omdat geen van beiden elkaar verstonden, hadden de esperantisten allicht binnen 4 weken kunnen leveren.
Deen of zweed of hollander, zij verstaan elkaar — en goed.

Wilt ge bewijs?
Men zie dan De Blaauwe Vaan van 29 Des. j.l. Daarin drukt een esperantist een uitvoerige brief af van een ijslandse esperantist in Reykjavik, die hij ontving als antwoord op zijn verzoek om inlichtingen inzake de geheelonthouding op IJsland.
In de Haagse Crt. van 23-9 kwam n.l. een interview voor met een lid van de luchtvaartkomm., die verleden jaar op IJsland onderzoekingen deed, en daarin kwamen beweringen voor omtrent dronkenschap enz. op IJsland, die onze esperantist nogal ongeloofwaardig leken.
Esperantisten zijn overal, ook op IJsland en zo kon het gebeuren, dat de beweringen van dat kommissielid spoedig weersproken konden worden door de ijslanders zelf. Hetgeen men wel niet gedacht zal hebben.
Al zijn de beweringen nog zo snel, Esperanto achterhaalt ze wel!

Esperanto op reis.

Meermalen hoort men van niet-esperantisten, dat men er niets van kan merken, dat esperanto „overal" gebruikt wordt.
Maar ook esperantisten, of beginnelingen, willen zich nog wel eens in deze geest uitlaten. Wat wonder. Aan iemands neus kan men niet zien wie esperantist is. Hoe wil men dan in het esperanto te woord gestaan worden, als men zich in een vreemd land bevindt, en niet zorgt een insigne te dragen? Zo als het ook gewenst is voor dienstdoend personeel.
Een op hetzelfde neerkomende bebeschouwing lazen we in een estlands esp.orgaan, waarin een tweetal esperantisten verhalen van een reis door verschillende landen naar Turkije. Zij droegen hun esperanto-ster en..... toen bleek, dat ze zich wel degelik met esperanto konden redden, waar ze anders geen enkel woord konden uitbrengen. Hoewel van de velen, die zij ontmoetten, maar weinig een insigne droegen.
Onder hen bevonden zich verscheidene spoorwegbeambten in de trein en aan de loketten, bankbedienden in Ruse, Varna, Sofia, Budapest, evenals kelners; zij konden zich door esp. verstaanbaar maken aan boord van het s.s. Burgas op de Zwarte Zee van Varna naar Istambul, een autobusbestuurder mengde zich eens in hun esp.-gesprek, op de Donau maakte men kennis met franse esperantisten en twee bulgaarse esperantistjes van even 10 jaar, enz.
Dit slechts wat de nuchtere, zakelike kant betreft.
Dat deze twee veel en veel meer esperantisten ontmoetten in allerlei plaatsen, door het bezoeken van klubavonden en bekenden van vroegere esp.kongressen, door de relaties in het buitenland waarover een esp.ist nu eenmaal gemakkelijk beschikt, spreekt voor ons vanzelf.
We lezen hieruit echter weer eens, hoe nodig 't is, dat iedere esperantist de groene ster draagt. Hetgeen tegelijk een goeie propaganda is.

Nieuwe wegen in onze propaganda.

Naar aanleiding van het artiekel van kdo Vrees uit Bussum, betreffende de propaganda, wil ik gaarne iets vermelden van de ervaringen en plannen van groep Amsterdam I.
In onze groep is één kameraad speciaal belast met de verzorging van het tentoonstellingsmateriaal, het organiseren van de tentoonstelling enz. Dit jaar hadden wij op onze tentoonstelling een wereldkaart aan de muur gehangen, waaronder op een tafel korrespondentie uit 34 landen was gerangschikt. De namen der betreffende landen waren op kaartjes geschilderd en achter de brieven en kaarten geplaatst. Door middel van 34 gekleurde linten was de korrespondentie met de landen op de kaart verbonden, hetgeen een kleurig effekt te zien gaf. Natuurlik trok dit zeer de aandacht van het publiek, dat zich nu kon overtuigen van de mogelikheid, om door middel van één taal met zeer veel landen te kunnen korresponderen.
Eén van onze nieuwe plannen is: de gehele maand September te benutten als propaganda-maand. In de buurt, waar onze afd. gevestigd is, zijn enige drukke winkelstraten. We zullen trachten zo'n wereldkaart met korrespondentie te plaatsen in de etalagekast van de een of andere goedwillende winkelier, gedurende één week. Ons doel is dit om beurt te doen in de vier drukste straten, waarbij enige aanmoedigende woorden en het adres van de sekretaris.
Voor onze vorige tentoonstelling heeft een ijverige kameraad een 15-tal fraaie doeken geschilderd, welke aan verschillende perselen in de buurt zijn opgehangen om de aandacht op onze tentoonstelling te vestigen.
Verder lijkt het mij gewenst, dat op iedere tentoonstelling een lijst met de adressen van alle afdelingen aanwezig is, voor de bezoekers uit andere plaatsen of buurten die aan een kursus zouden willen deelnemen.

J. Preker.

Onder leiding van
Degenkamp en Faulhaber

ONS TAALBLAD

Adres:
Rietstraat 40, Utrecht

SIA OF LIA.

Zo men weet, hangt het gebruik van *sia* af van het verband met het onderwerp; is de persoon of zaak, waar het event. betwijfelde voornaamwoord voor komt te staan, eigendom van het onderwerp, dan moet *sia* gebruikt worden. Dat lijkt nogal gemakkelik! In een zin als: *Hij leest in zijn boek*, zal dan ook niemand twijfelen of *sia* moet hier gebruikt worden, immers het boek is het eigendom van het onderwerp *hij*. Doch wanneer het onderwerp verzwegen is, wordt de zaak wat moeiliker. Om dan te weten of *sia* al dan niet gebruikt moet worden, moet men er het verzwegen onderwerp weer bij denken. Zo'n verzwegen onderwerp moet bijgedacht worden in zinnen als:

La instruisto petis le lernantojn, fari siajn lecionojn. De zin met bijgedacht verzwegen onderwerp luidt aldus: *La instruisto petis la lernantojn, ke* **ili** *faru* **siajn** *lecionojn*. Nu blijkt duidelik, dat *lecionojn* niet het bezit is van het eigenlike onderwerp in de zin: *instruisto*, maar van een **logies, doch verzwegen onderwerp** *ili*, waarmee dan *la lernantoj* bedoeld wordt. Om die reden moet dus *siajn* gebruikt worden.

Dergelike zinnen met een verzwegen logies onderwerp zijn ook: *Li parolis al la publiko streĉanta (=* **kiu** *streĉas)* **sian** *atenton al li. La policisto trovis la murditon bananta (= kiam* **li** *banis) en* **sia** *sango. Li opiniis la okazon favora (= ke* **ĝi** *estas favora) al* **li**.

Als men nu bovenstaande voorbeelden met elkaar vergelijkt, dan blijkt, dat het verzwegen onderwerp het onderwerp kan zijn van:

1e een **onbepaalde wijs** (in de eerste zin *fari*);
2e een **deelwoord** (in de twede en derde zin *streĉanta* en *bananta*);
3e een **bijvoeglik naamwoord** (in de laatste zin *favora*).

Zulke zinnen met verzwegen onderwerp kan men zelfs zóver uitstrekken, dat zelfs elke werking in de zin óók verzwegen wordt. Dat is al het geval met de laatst genoemde zin, waar *favora* de verzwegen betekenis inhoudt van **estas** *favora*. Men kan nog verder gaan en zelfs zinnen vormen, waar het enige verband met het onderwerp maar een voorzetsel is. Nu moet dus — of beter gezegd **kan** — behalve het onwerp óók een werking bijgedacht worden.

Zulk 'n zin is bv.: *De sur la digo, malantaŭ sia dometo, li ofte apenaŭ povis vidi la maron."*

Opzettelik heb ik nu hierboven gezegd „of kan", daar dergelike voorbeelden zover gaan, dat het niet meer beslist nodig is een verzwegen onderwerp in de zin terug te denken. In deze zinnen — waar dus eigenlik elke werking van een verzwegen onderwerp ontbreekt — kan het soms zelfs ver gezocht lijken, behalve een verzwegen onderwerp ook nog een verzwegen werking bij te denken. Men mag ze dus gerust op twee wijzen vertalen. Die twee wijzen zijn:

1e. Men denkt zich het verzwegen onderwerp plus werking in; en in verband daarmee bezigt men *sia, lia, ŝia* enz.

2e. Men brengt het betwijfelde bezittelik voornaamwoord onmiddellik in verband met het grammatikale onderwerp van de zin, zonder toevoeging in gedachten van enig verzwegen zinsdeel.

De laatst genoemde zin laat zich dus volgens deze twee wijzen als volgt samenstellen:

1. *De sur la digo, malantaŭ* **lia** *dometo* (= **kiu** *troviĝas malantaŭ* **lia** *dometo*), *li ofte apenaŭ povis vidi la maron*. Verzwegen onderwerp en werking zijn: *kiu* en *troviĝas;* en *dometo* is dan niet het bezit van *li*, noch van *kiu;* daarom dus **lia**.

2. *De sur la digo, malantaŭ* **sia** *dometo, li ofte apenaŭ povis vidi la maron. Li* is nu onderwerp en *sia dometo* is het bezit van *li*.

Het spreekt vanzelf, dat we de wijzen onder 1 en 2 genoemd, niet steeds naar willekeur toepassen, maar zien welk verband in de zin het sterkst is: dat tot het grammatikale onderwerp of dat tot het event. verzwegen onderwerp. In het laatste voorbeeld geef ik persoonlik de voorkeur aan de eerste wijze.

WEDERKERIGHEID.

Als twee of meer personen ten opzichte van elkaar een zelfde handeling verrichten, dan kan men dat op verschillende wijzen zeggen. De vormen, die hiervoor bestaan, zijn:

sin reciproke (*Ili komprenas sin reciproke*);
unu la alian (*Ili komprenas unu la alian*);
inter *als voorvoegsel (Ili interkomprenas)*.

Van alle vier vormen valt iets te zeggen, omdat maar al te dikwels blijkt, dat deze vormen zonder meer uit een leerboekje worden overgenomen, en men er niet bij nadenkt, dat zij in de praktijk wel eens een kleine wijziging moeten ondergaan, al naar hun grammatikale betekenis in de zin.

Sin reciproke.

Reciproke = wederkerig, en *sin* = zich; doch *sin* heeft hier niet presies de betekenis, die dit woord elders heeft = zichzelf. Immers, wanneer A en B elkaar verstaan, dan bedoelen we daarmee niet, dat A zichzelf en B ook zichzelf verstaat, maar dat A B verstaat, en B evenzo A verstaat. Ieder verstaat dus de **ander,** en **niet zichzelf;** tenminste, dit laatste bedoelen wij niet. Maar A en B vormen samen een onderwerp, en zo heeft *sin* ook wederkerig betrekking op dit onderwerp. Met *sin* worden dus juist andersom B en A bedoeld.

Wanneer evenwel nog een ander voorwerp in de zin voorkomt, en *elkaar*

Wat de pot schaft

B-kursus en B-eksamen. I.

Onlangs ontving ik enige verzoeken om een B-kursus te leiden, die ik tot mijn spijt wegens gebrek aan tijd moest afwijzen. Er zou geen aanleiding zijn hierover op deze plaats te spreken, als die verzoeken niet de merkwaardige verklaring inhielden, dat de kursus **slechts een half jaar** zou duren. Met enige verbazing heb ik me toen afgevraagd, wie dat heeft uitgemaakt: dat een opleiding voor het B-eksamen slechts een half jaar duurt! Als men het artiekel heeft gelezen, dat ik verleden jaar aan de eisen van dit eksamen heb gewijd, moet men toch begrijpen, dat een dergelike studie niet in slechts zes maanden afgelopen is! Het is helemaal niet overdreven, te zeggen, dat daar nog gerust wel een half jaartje van zeer ijverig werken bij komt! En wie een te geringe voorontwikkeling bezit, zal er nog wel langer over moeten doen!

„'t Is maar één avondje per week!", drong een der verzoekers aan. Dit is het twede wanbegrip, uit dezelfde luchthartige opvatting geboren: dat zo'n kursus aan de leider „slechts één avondje per week" zou kosten! Men begrijpt blijkbaar niet, dat de kursusleider nog **minstens** één avond nodig heeft om zich voor te bereiden, de les samen te stellen, enz., en **minstens** één avond om het huiswerk van zijn leerlingen na te kijken. Dit zijn samen **drie** avonden en wie de praktijk kent van dit soort werk, weet, dat die drie avonden het uiterste minimum zijn, dat ook de leider van een kursus-voor-beginnelingen behoeft, — hetgeen ook niet altijd begrepen wordt. Maar dit is een bijkomstigheid, die voor de idealist niet zwaar mag wegen. Waar het hier om gaat is de verkeerde opvatting, die er blijkens deze meningen bestaat omtrent de eksameneisen en de studie, die nodig is om aan deze eisen te kunnen voldoen. Deze verkeerde opvatting moet noodwendig leiden tot teleurstelling bij de leerling, terwijl de kursusleider aan zo'n leerling nutteloos zijn tijd en kracht besteedt. 't Is een feit, dat ieder, die les geeft, kan konstateren: wat **studie** is, daarvan hebben heel veel mensen geen flauw begrip. Dat mag nu enigszins te begrijpen zijn van hen, die een begin-kursus volgen, maar dat ook zij, die in Esperanto wat ouder zijn en zich willen bekwamen voor eksamen-B, daarvan geen beter denkbeeld hebben, moet ons toch verwonderen. *„Een kursus volgen"* betekent voor velen in de eerste plaats: ergens heen gaan, waar die kursus gehouden wordt. Men zit daar en laat hetgeen de leider zegt over zich heen gaan. Na zich voldoende malen, b.v. *„een half jaar lang één avond per week"* hieraan te hebben overgegeven, weet men wat men weten moet en is men klaar voor 't eksa-

dus eigenlik betekent **aan** *elkaar*, dan moet men ook vertalen: *al si reciproke* en is *sin* hier fout. Men zegt dus: *Ili donacis* **al** *si reciproke librojn*, en niet: *Ili donacis* **sin** *reciproke librojn*. Dit zou dezelfde fout zijn als: *Li donacas* **ŝin** *libron*, wat ook moet zijn: *Li donacas* **al** *ŝi libron*.

Unu la alian.

Hetzelfde geldt ook hier. Wel kan men zeggen: *Ili komprenas unu la alian*, maar niet: *Ili donacas unu la alian librojn*, omdat dan *alian* en *librojn* twee gelijke voorwerpen zouden zijn. Men moet dus vertalen: *Ili donacas unu* **al** *alia librojn*.

Wanneer men aan de nederlandse zin *aan* kan toevoegen, vertaal dan ook steeds met *al*. Het kan wel eens overbodig zijn, maar fout is het nooit, en men vermijdt er in ieder geval eventuele fouten mee.

Inter si.

Deze vorm komt niet zoveel voor, en fouten zal men er ook niet mee maken, omdat na het voorzetsel *inter* immers geen *sin*, maar *si* gebruikt moet worden. Men kan dus zowel zeggen: *Ili komprenas inter si*, als: *Ili donacas inter si librojn*.

Men merke hier op, dat het voorzetsel *inter* drie betekenissen heeft. De eerste is **tussen, temidden** van twee of meerdere zaken: *Inter la muroj de mia ĉambro. Mi metis la notajojn inter la paĝojn de la libro. Inter du dimanĉoj ekzistas ses labortagoj. Inter ambaŭ ekzistas granda diferenco.* De twede betekenis is: **te midden van, in de kring, in gezelschap van, dooreen, gemengd.** B.v.: *Inter lupoj kriu lupe. Inter aliaj aferoj ŝi devis ĉerpi akvon. Elekti inter pluraj. Ni troviĝas inter kamaradoj. Interalie. Li estas la plej juna inter siaj fratoj.* De derde betekenis is: **onderling;** nu is eigenlik niet iets bedoeld, dat tussen twee of meer andere dingen bestaat, maar een handeling, die door twee of meer personen of zaken verricht wordt, waaraan dus allen ten opzichte van elkaar meedoen. In de zin: *We hebben elkaar begrepen*, wordt niet iets bedoeld, wat tussen ons beiden voorkomt, maar wordt bedoeld: Gij hebt mij, en ik U begrepen.

Als het bovenstaande nu goed begrepen is, zal men inzien, dat de hieronder volgende vorm van wederkerigheid wel de gemakkelikste en duidelikste van allen is, en ruimer toepassing verdient, dan de voorgenoemde vormen.

Inter als voorvoegsel.

Juist om het gemakkelike en doelmatige van deze vorm volgen een aantal voorbeelden:

Interkompreni = elkaar verstaan, *interrilati* = met elkaar omgaan, *interkonsili* = beraadslagen, met elkaar te raden gaan, *interparoli* = konverseren, *interplektiĝi* = zich dooreenvlechten (*la branĉoj interplektiĝis*), *interfrapi la manojn* = in de handen klappen, *interkruci* = elkaar kruisen, *interrenkonti* = elkaar ontmoeten, *interhelpo* = onderlinge hulp, *interbatalo* = onderlinge strijd, *interbati* = elkaar afranselen, *intermiksi* = dooreenmengen, *interpremi la manojn* = elkaar de hand drukken, *interlabori* = samenwerken, *interŝanĝi* = ruilen, *interkonsenti* = overeenkomen, *interkoni* = onderling kennismaken, *interpremi* = dringen (*la homoj amase interpremis*), *interkorespondi*, *intersulti*, *interakuzi*, *interflustri*, enz.

Aan het slot hiervan zij nog opgemerkt, dat enkele dezer samenstellingen nogal eens voorkomen met *iĝ*, b.v. *interkompreniĝi*, *interkonsiliĝi*, *interrenkontiĝi*, wat m. i. totaal overbodig is. En men zegt b.v. niet: *interparoliĝi*. Toch is er geen wezenlik verschil tussen beiden. Als A en B elkaar begrijpen, dan is beider handeling *kompreni* en *esti komprenata*, maar geen van beiden *kompreniĝas*. En waarom b.v. *interkonatiĝi?* Als twee personen elkaar leren kennen, dan is beider handeling *koni*, en beiden *estas konataj*, maar niet *koniĝas*.

TEGENWOORDIGE OF VERLEDEN TIJD.

In het nederlands wordt heel dikwels de tegenwoordige tijd gebruikt, als de betekenis eigenlik toekomend is. Die toekomende tijd moet dan blijken uit een nadere tijdsbepaling; bijv.: *Ik kom* **morgen**. *Ik schrijf u* **spoedig. Volgend jaar** *heeft het Federatiekongres in Antwerpen plaats.* Dus: *Mi venos* **morgaŭ**. *Mi skribos al vi* **baldaŭ. Sekvontjare** *la Federacia kongreso okazos en Antwerpen.* Ook kan de toekomende betekenis blijken uit het verband met een voorgaande zin of uit een ander zinsdeel; bijv.: *Let op! De les begint.* Uit het gebod *Let op!* blijkt voldoende, dat er iets beginnen zal, dus: *komenciĝos*. Een ander voorbeeld: *Eens zal de tijd komen, dat alle mensen Esperanto spreken.* Die tijd **zal** komen, dus het spreken, dat in die tijd **zal** plaats hebben, is ook toekomend: *Iam venos la tempo, kiam ĉiuj homoj parolos Esperanton.* Maar zelfs, indien de hele zin in de tegenwoordige tijd stond (*Eens komt de tijd, dat alle mensen Esperanto spreken*), dan voelt men hier toch de toekomende betekenis in. Immers, we weten wel, dat die tijd er nog niet is, dus: *venos*; en hier volgt dan weer *parolos* uit.

Nog een voorbeeld: *Als ge klaar zijt, vertrek dan niet dadelik, maar zie uw werk nog eens door!* Dat *vertrekken* en *doorzien* is in de gebiedende vorm gesteld: *ne tuj foriru, sed ankoraŭfoje trarigardu vian laboron!* En alles, wat in de gebiedende wijs staat, moet nog gebeuren, is dus nog **toekomend**, waaruit weer volgt, dat ook *Als ge klaar zijt* toekomend moet zijn; immers, de toekomende werkingen *foriri* en *trarigardi* kunnen alleen in de toekomende tijd (*Kiam vi estos preta*) plaats vinden. In 't kort: de tijd, na *kiam* te gebruiken, wordt bepaald door de tijd in de zin, waar *kiam* betrekking op heeft. Die tijd heet dan het antecedent van *kiam*. Voorbeeld: *Venu, kiam vi povos.* Tijd van *venu* = toekomend; dus: *povos*.

---

men! Reeds vroeger heb ik deze opvatting vergeleken met een hoogtezon-behandeling, waarbij de patiënt een even passieve rol vervult — hij behoeft zelf niets te doen — wetende of veronderstellende, dat als hij zich maar genoeg aan de bestraling bloot stelt, hij wel genezen zal.

Nee, vrienden, **studeren** is iets anders. Dat doet men **tuis.** Niet even een boekje inkijken voor men naar de kursus gaat, maar elke dag, met een strenge regelmaat en volgens een streng siesteem trachten de geheimen van de taal te ontsluieren, de struktuur ervan te ontdekken, zich in het gebruik ervan te oefenen. De kursusleider kan daarbij slechts de weg **wijzen,** maar die weg **volgen** is het werk van de leerling. Alleen als deze zèlf werkt, wordt het bestudeerde zijn geestelik eigendom, anders **nooit,** want dan praat hij maar na, hetgeen anderen hem hebben voorgezegd en omdat hij geen inzicht in het onderwerp heeft verworven, kan hij er nooit verder op ingaan dan presies tot datgene, wat hij van anderen is te weten gekomen.

Kennis en inzicht, geoefendheid en ervaring moet hij zich stukje bij beetje **veroveren,** een moeizame arbeid, waarin heel wat uurtjes gaan zitten en waarvoor heel wat genoegens moeten worden opgeofferd. Het achtervoegsel **ad** is daarom misschien nergens beter op z'n plaats, dan achter de stam **stud',** en toch eigenlik overbodig, omdat **studi** niet goed in te denken is, zonder het **ad**-begrip.

Dat de studie voor dit eksamen door verschillende kandidaten zo gemakkelik wordt opgenomen, is dan ook duidelik gebleken aan de eksamen-kommissie. Deze is van oordeel, dat de resultaten, in het algemeen gesproken, veel beter hadden kunnen zijn, als de kandidaten van het gewicht der eksamen-eisen beter doordrongen waren en zich in de verschillende vakken grondiger hadden geoefend. Er zijn zeven vakken en het hoogste aantal punten, dat voor elk vak gegeven kan worden is 10. Om te slagen moet de kandidaat minstens 42 punten tesamen hebben, waaronder niet meer dan één maal 5. Doch een kandidaat, die zó weinig punten krijgt, haalt het diploma op 't kantje af, hetgeen noch hem, noch de kommissie bevredigen kan. Wij hopen dan ook, dat de kandidaten, die in dit geval verkeerden, in hun sijfers aanleiding vonden, zich nog eens terdege op de studie toe te leggen. De niet-geslaagden doen dit natuurlik vanzelf, nietwaar?

't Ideaal van de Eksamen-kommissie is, dat elke kandidaat minstens zonder „vijven en zessen" door zijn eksamen komt. En dàt lijkt mij toch niet onbereikbaar!

Ik zal daarom de eisen voor Eksamen-B en alles, wat daaraan vast zit in het volgend nummer nog eens uitvoerig bespreken.

F. F.

Nieuws van de Libro-Servo.

Katalogus.

Zo als men op pag. 7 kan lezen is onze katalogus, 40 pag. groot, reeds verschenen.
De leden en kursisten onzer Federatie kunnen deze bij hun afd.bestuur of op aanvraag bij ons, *kosteloos* verkrijgen.
Overigens sturen we de katalogus — eveneens kosteloos — aan iedere belangstellende.

Tra la Labirinto

de la gramatiko. Handleiding bij de beoefening der esp.grammatika, eveneens ten dienste van hen, die zich bekwamen voor kursusleider, of eksamen willen doen.

Dit is onze nieuwe uitgave, welke we reeds in L E van Des. aankondigden, het door kdo F. Faulhaber samengestelde studieboek, dat een nadere bewerking van zijn schriftelike kursus is. De tietel beantwoordt geheel aan de inhoud.
De schrijver, die uit ervaring weet hoe men maar al te veel verward raakt in de „grammatikale doolhof", wijst ons daarin geleidelik maar zeker, aan de hand van een schat van materiaal, de weg niet alleen, maar helpt ons er uit, en wel zo, dat ieder, die dit werk „goed doorgenomen heeft", de leiding in het labirint der grammatika van hem kan overnemen.
Een werk alzo, dat ieder esperantist gaarne zal bezitten, maar voor studerenden, eksamenkandidaten, kursusleiders e. a., volstrekt noodzakelik is.
De behandeling der stof is in de nederlandse taal.
Zo als reeds medegedeeld, zal het ongev. 336 pag. beslaan, op romandrukpapier, formaat 22½ × 15 c.M., en gebonden in linnen band.
Het is nu nog voor ieder mogelik te bestellen tegen de ongekend lage prijs van f 1.90. Men kan desgewenst betalen bij verschijnen, ook in twee maandelikse termijnen.
(Zij die zich op de kursus hebben geabonneerd betalen maar f 1.50).
Reeds werden 125 eks. vooruitbesteld. Is dit niet op te voeren tot 500 eks.?
Bestel *nu*, leg een kwartje per week uit de weg — of de afd.besturen verzamelen de kwartjes — en ge kunt bij verschijnen betalen.
De prijs, en het feit dat het niet dadelik betaald behoeft te worden, brengt het boek in veler bereik en men vergete niet, dat na verschijning de prijs f 2.50 is.
Prospektus en een les als proef zijn gratis op aanvraag verkrijgbaar.

Abonnementen op A D L E L.

kunnen nu nog worden opgegeven op de bekende kondities. (Zie vorige nummers van L E en S-ulo).
Onze Libro-Servo nam *100* abonnementen, zodat laatkomers hiervan nog kunnen profiteren. *Doe dit alsnog nu.*
Totale prijs f 5.— voor vijf flinke delen. Bij bestelling f 2.— te voldoen. De rest in termijnen. (Gebonden is de prijs iets hoger. Zie S-ulo.)

Libro-Servo F L E,
Postbus O-50, Amsterdam (Oost.)

Klasbatalantoj.

Mi estas tiel feliĉa ĉiam ricevi la organon de la „klasbatala opozicio" en nia federacio, kaj mi rimarkis jenon. Tiu grupo, kiu klasbatalas kontraŭ sia propra klaso, plej bone montras la negativan karakteron de tiaj kritikaj, opoziciaj „unuiĝoj" en la ĉefartikoloj de suprenomita gazeto.
Memstaran ĉefartikolon, publikigantan ian celon, ili neniam verkas. Ili, atente aŭ ne, tralegas la ĉefartikolon en nia L.E.; kompilas skribaĵon, kritikantan ĉi tiun artikolon, aldonas kelkajn ĉikanaĵojn, kaj jen: la klasbatala ĉefartikolo estas preta.
Gekamaradoj, kontraŭ tiu agado nur taŭgas unu respondo. Pligrandigu nian Federacion! Jam nun propragandu en viaj kursoj, por ke eĉ ne unu partoprenanto perdiĝu !
La Federacio pravigu sian mallongigon F L E: Firme Ligas Esperantistojn.

Heessels.

Al la geesperantistaro.

Kvar sufiĉe signifaj kaj multe da homoj antingantaj jurnaloj nederlandaj, dezirantaj plejeble vaste konatigi kaj propagandi Esperanton; Opiniante, ke por tiu ĉi celo ĉiuj geesperantistoj estas devigataj kunlaboradi kiel honoro al nia Majstro Dro Zamenhof, ĝentile petas respondojn al ĉi subaj demandoj:

1. Kiam vi eklernis Esperanton ?
2. Kial vi lernis Esperanton?
3. Kian utilon havas Esp. rilate al la komerco, kulturo, literaturo, ktp?
4. Kun kiom da alilandanoj Esp. vi jam buŝe konatiĝis?
5. Kial ne taŭgas la vivantaj aŭ mortaj lingvoj, kiel universala lingvo?

Sekcio FLE,
Bellamystr. 25, Haarlem.

Rezolucio

aprobita de la SAT-anaro Amsterdama, kunveninta en la salono 1e Ceramstraat 13 (O.) je la 21a de decembro 1933.
La SAT-anoj, aŭdinte la voĉlegadon de l' enhavo de la leteroj skribitaj al la esplorkomitato de la kdoj Minke, de la estraro de la Federacio de Laboristaj Esperantistoj kaj de la Direkcio de SAT.
aŭskultinte la akuzojn kontraŭ la nederlanda SAT-peranto, kdo J. W. Minke, la defendon de la peranto, kaj la klarigojn de la Esplorkomitato;
opinias, ke la peranto por la dissendo de la provekzempleroj de sia lernolibro „Paŝo post paŝo" al federacianoj **ne** uzis la materialon, kiun li posedas kiel SAT-peranto, kontraŭe al la akuzo de la redakcio de „Laborista Esperantisto", troviĝinta en tiu gazeto de la 16a de septembro 1933*)
opinias plue, ke la peranto ne organize agis, eldonante sian propran lernolibron kun la celo propagandi esperanton kaj ĝian studadon inter *ĉiuj* nederlandlingvanoj, kaj ne precipe inter la *ruĝaj gelaboristoj*, antaŭ ol li prezentis la projekton al la Federacio de Laboristaj Esperantistoj por prijuĝo,
ke la peranto per la eldonado de ĉi libro kaŭzas malprofiton financan al la Fed. de Lab. Esp., ĉar ĉi libro estas vendata konkurence al la de la Federacio eldonata lernolibro de J. Lem Jr.,
ke la Fed. de Lab. Esp. plene subtenas SAT, ne nur laŭ la Gotenburga konvencio, sed ankaŭ mone, i.a. subvenciante la nederlandan SAT-peranton,
ke, se la Federacio estas tiel atakata ĉu de siaj membroj ĉu de eksterstarantoj, ke ĝi finance grave suferas, ĝi tre verŝajne ne povos mone subteni SAT-on,
ke la peranto sekve per sia agado endanĝerigis la subvencion financan de la Fed. de Lab. Esp. al SAT.
konkludas, ke la peranto ne bone komprenis kaj komprenas la gravecon de bona financa stato de la Federacio, ne nur por ĉi Federacio, sed konsekvence ankaŭ por SAT, ĉar alie li ne estus eldoninta sian lernolibron,
ke la peranto pro la motivoj supre menciitaj ne plu meritas la fidon de la Amsterdamaj SAT-membroj,
decidas, eksigi kdon J. W. Minke, Amsterdam ekde la dato de ĉi tiu rezolucio el lia SAT-peranta posteno;
sciigi ĉi tiun decidon al la SAT-direkcio kaj publikigi ĝin en venonta „Laborista Esperantisto", kaj en „Sennaciulo".

*) Sekve de la esploro, ni reprenas *tiun* akuzon, ĉar M. konfesis, ke li kolektis ilin el al ĉiuj konataj fontoj kiel L E ktp. Restas tamen la mallaŭdinda fakto, ke aktiva membro kaj funkciulo en nia movado, havigis al privata eldonisto kiu ne scias tiujn fontojn, la materialon kun la celo tion uzi konkurence al la eldonejo de sia propra organizo. Red. L E).

KORESPONDO.

Al kdo K. de M. en A.: Mi esperas, ke la artikolo pri singularo kaj pluralo ankaŭ sufiĉe klare respondas vian demandon. Se ne tute, bonvolu atentigi min pri event. mankhavaj detaloj.
Al pluraj: Por komplezi al tiuj, *kiuj deziras baldaŭan respondon*, mi petas, ke oni *aldonu poŝtmarkon*, por ke mi tuj, kiam eble, jam povu sendi al ili kopion de l' aperonta artikolo. Saluton al ĉiuj. G. J. D.

KOREKTOJ.

En „Vertaling der zinnen" sub „Eksamentaken" en L.E., no. 19, pĝ. 150, tria kolono, oni trovas en frazo 14: *tamen vi devus estis aginta alie.* Kompreneble tio devas esti: *tamen vi devus esti aginta alie.* G. J. D.

En statistiko en L E de 14 Okt. enŝteliĝis eraro. Ne estas *118* membroj, kiuj posedas B-diplomon, sed *48*.

KURSUS WERKLOZE TRANSPORT-ARBEIDERS.

Door bemiddeling van de Hollandse seksie I.F.E.T.T. is opgericht een kursus voor werkloze leden van de Centrale Bond van Transportarbeiders te Amsterdam. Het bestuur van deze organisatie stelde leermiddelen en kursuslokaal ter beschikking van de werkloze kameraden. Een woord van waardering voor dit bestuur is hier op zijn plaats zomede aan twee leden van de bond, H. de Bos en J. Kreel, van wie het initiatief uitging.
De kursus, welke **23** deelnemers telt, wordt geleid door ons lid kdo Muller.

LA INFANKURSOJ.

Pri 10 sekcioj ni scias, ke ili okazigis infankursojn kun sume 295 kursanoj. Tial kelkaj sekcioj turnis sin al la fed.-estraro, petante ties opinion pri eventuala tutregiona interligo. Ni ankaŭ jam ricevis diversajn sugestojn kaj proponojn.

Sed, por ke ni povu bone kaj efike organizi ion tian, necesas, ke ni antaŭe profunde esploru la eblojn kaj eventuale venkotajn malfacilaĵojn.

Pro tio ni nun turnas nin al la sekcioj, kiuj organizis sian kurson, petante, ke ili informu nin per respondo al jenaj demandoj:

1. Kiom da infanoj sekvas vian kurson?
2. Kiun aĝon la infanoj havas?
3. Kion vi intencas fari post la fino de la kurso aŭ post la unua parto de la kurso?
4. Kia estas via opinio pri tutregiona interligo de la infanoj? (el kio povus sekvi internacia korespondado, dumferiaj vizitoj eksterlanden ktp).
5. Kion vi pensas pri la eldono de infangazeto nederl.-esp. lingva?
6. Kion pri la eldono de malmultekosta lernolibro, speciale taŭga por infanoj?
7. Kion pri la eldono de esp. lingva infano-literaturo?
8. Kiujn aliajn ideojn vi havas?

Ankaŭ niaj gemembroj-instruistoj kaj tiuj, kiuj sin okupas pri infanmovado sendu sian opinion.

Respondojn vi sendu plej baldaŭ al la sekretariejo de la Federacio, Postbus W-6, Amsterdam W.

NIEUWE UITGAVEN.

„Komentoj al la Komunista Manifesto" el la angla tradukita kaj kompilita de kdo T. Veder. Prezo f 0.35. Eldonaĵo de SAT.
Tiu ĉi verketo kompletigas la eldonon de SAT „La Komunista Manifesto" de K. Marks kaj Fr. Engels kaj estas do utila ĉe la profunda studado de la „Komunista Manifesto" esperantlingva. Utila verketo. A. B.

Kontraŭ la regantaj perceptoj pri krimo kaj puno van Dr. Klara Meijer-Wichmann. Vertaald uit het nederlands door Nikune. Uitg. door het Comité van actie tegen de bestaande opvattingen omtrent misdaad en straf. 8 blz. Prijs 10 eks. 50 sent.

Een redevoering over een brandend vraagstuk, dat zo oud is als de mensheid. De schrijfster komt met hart en ziel tegen het hedendaagse siesteem van strafrecht op, omdat volgens haar mening het idee van straffen geheel negatief is.
De vertaling van deze kleine brosjure, die indertijd als artiekel in „Sennaciulo" is verschenen, is goed.

Santander. Een gidsboekje van 128 blz. geschreven door J. Mangada Rosenörn. Uitg. van de „Hispana Esperanto-Asocio", Apartado 1.089, Madrid, Spanje, dank zij de steun van het Nationaal Patronaat voor Turisme, 1933. Een prachtig rijk geïllustreerd propagandaboekje over de geschiedenis, merkwaardigheden, volkszeden enz. van de spaanse provinsie Santander, gelegen op de noordelike kust van het land. Ondanks zorgvuldige vertaling lukte het de schrijver niet vele hispanismen te vermijden.

La Sorĉistino el Kastilio. Een histories beeld van Sjalom Asch. Uit het joods vertaald door Israel Lejzerowicz. 148 blz. Uitgave „Literatura Mondo" en „Asocio de Esperantistaj Libro-Amikoj" in Budapest IX, Mester-u. 53. Prijs ingen. f 1.75; geb. f 2.50.

Katolika kantaro. 'n Katoliek zangboekje, door J. H. Westen. Uitgave van de Nederlandse R.K. Esperantisten-Bond, 43 blz., prijs 50 sent. Efo.

Voor B-kandidaten.

Tegen inzending van f 0.15 aan postzegels of na storting van dit bedrag op postrekening 142615 van G. P. de Bruin, G. J. v. Heekstraat 140, Enschede, ontvangt ge de schriftelike opgaven van 3 B-eksamens. Men bestelle spoedig, de voorraad is klein.

SAT RONDO ROTTERDAM.

La amsterdamaj kdoj petas al ni elekti tutregionan peranton. Por priparoli ĉi tiujn gravajn aferojn mi insiste petas vin, ĉeestu nian SAT-Rondo-kunvenon, Dimanĉon, 14 Januaro, Botersloot 103, matene 10½.
Kelkaj kdoj jam pretas plenumi la taskon ĝis la venonta Fed. kongreso, kie la afero pli detale estas priparolata; plue parolados kdino Truus Garten pri Itala Faŝismo.
Kdoj komprenu vian taskon kaj la gravecon de eĉ supre anoncita kunveno do venu grandnombre!

Bout, Loko Peranto.

ESPERANTO OP DE SCHOLEN.

Het Amsterdams Propaganda Komitee voor Esperanto op de Scholen heeft voor zijn aktie nodig een overzicht van alle esperanto-kursussen, die in Amsterdam voor scholieren worden gegeven. Het komitee verzoekt daarom opgaven en mededelingen omtrent dergelike kursussen te willen doen toekomen. Bij voorbaat zeggen wij hartelik dank voor uw medewerking.

D. VAN DIJK,
Sekr. v. het Amst. Prop. Kom. voor Esperanto op de scholen.
Hensbroekerstraat 8.
Tuind. Nieuwendam A'dam (N.).

EXAMEN-UITSLAGEN.

Eksamens van de Federatie van Arbeiders-Esperantisten in het gebied van de Nederlandse taal, gehouden te Amsterdam, 3 Desember 1933.
Eksamen A. Opgekomen 23 kandidaten, geslaagd 13, n.l.: M. A. Essenberg; J. G. C. Engel; J. v. Zalingen; W. Prins; A. T. J. Versteeg; C. Prins en D. Woudenberg te Amsterdam; J. v. d. Hoorn-Schiphorst te Apeldoorn; A. W. Bos te Assen; J. Worms te Den Haag; W. D. Goedel en L. C. Meyer te Utrecht; A. Drost te Zwolle.
Eksamen B. Opgekomen 7 kandidaten, geslaagd 4, n.l.: G. Vrees te Bussum; J. Liedermooy en W. Prent te Amsterdam; A. A. Tillema-Heijnen te Groningen.

UIT DE FED. BEST. VERG.

Uit de vergaderingen van 29 November en 13 Desember.
Besloten wordt tot het uitgeven van een katalogus ten behoeve van onze Libro-Servo.
Dan wordt de uitgave van de schriftelike kursus van Faulhaber als boek besproken. Tot de uitgave daarvan wordt besloten, om dat meer en meer blijkt, dat zodanig werk noodzakelik is.
Kdo Koch deelt mede, dat wegens verhuizing het hem niet mogelik is, de Libro-Servo te huisvesten en zijn vrouw zich niet meer voor het dageliks verrichten van werkzaamheden voor de Fed. kan beschikbaar stellen. Na bespreking wordt besloten een ruimte te huren, waar de Libro-Servo kan worden ondergebracht en verschillende werkzaamheden kunnen worden verricht. Ook wordt ten behoeve van de Libro-Servo een postbus gehuurd in A'dam-Oost. De werkzaamheden, voorheen door kdino Koch verzorgd, worden nu onder de bestuurders nader verdeeld.
Aan de sekretaris van LEEN werd gevraagd naar het verloop van de zaak Eksamen-Komitee. Deze berichtte, dat hij afgetreden was. Daarop wendde de fed. zich tot de waarnemende sekretaris van LEEN, die in zijn antwoord liet uitkomen, dat hij en zijn medebestuurders niet volledig op de hoogte zijn, en de zaak dus weer opnieuw zou moeten worden behandeld. Ons bestuur zal derhalve nog eens voor 't laatst resumeren alles wat reeds is ondernomen en verwijzen naar de notulen der vergaderingen, die het sekretariaat van LEEN in zijn bezit heeft, en bovendien een lijst van datums betreffende de **3-jarige** korrespondentie en onderhandelingen toe zenden.
Als lid van de „Ĝenerala Konsilantaro" van SAT, wordt voor onze federatie kdo Alings aangewezen.
De kinderkursussen onzer afdelingen worden nu besproken. Besloten wordt ons worden nu besproken. Besloten wordt ons te wenden tot enige kdoj, die op dit gebied bevoegd zijn, en hen te vragen of ze eventueel bereid zijn de leiding in deze voor de Fed. te nemen. Ook zal in L E de mening der afdelingen worden gevraagd. Daarna zal het federatiebestuur zich met voorstellen tot de fed.-raad en kongres wenden.
Aan kdo Jac. Lem Jr. zal het Fed. best. per brief zijn dank uitspreken wegens de uitgave van de 3e druk van Nia Lernolibro waarvan, zonder enig finansieel belang voor hem, bijna 7000 stuks in 1½ jaar door onze L S werden verkocht.
Eenzelfde schrijven wordt gericht tot de kdoj G. P. de Bruin die de zo geslaagde brosjure samenstelde en H. J. de Geest, die de niet minder geslaagde affiche der Fed. ontwierp.
Van het IvAO kwam bericht binnen, dat de Vara geen tijd kan beschikbaar stellen voor het toelichten van een gezamenlik uit te geven schriftelike Esp. kursus. Daarop wordt besloten aan het IvAO te berichten, dat de fed. onder deze omstandigheden geen prijs stelt op een dergelike kursus en haar te verzoeken de aandacht van haar leden op onze mondelinge kursussen te vestigen. Daar de redaksie van de „Arbeiderspers" beloofd had onze berichten regelmatig te zullen opnemen, en er van onze laatste persberichten niets verscheen, doch wel hetgeen van neutrale zijde werd toegezonden, zoals een flink verslag over het Cseh-Instituut, zal hierover aan de redaksie van de „Arbeiderspers" worden geschreven. Ingekomen korrespondentie wordt voorts behandeld.
Pogingen worden door het Fed. best. aangewend, om onze leden zonder bewijs van Nederlandschap ons kongres in Antwerpen te kunnen doen bijwonen.

Mededelingen van het Federatiebestuur

Sekretariaat en Administratie: Postbus W. 6, Amsterdam (W.), Postgiro Amsterdam Nr. 144698. Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nr. 111278.

MEN LEZE DEZE RUBRIEK STEEDS EN GOED!

Omtrent ons kongres.
Het 19e *kongres* onzer Federatie zal ditmaal plaats hebben te Antwerpen op beide paasdagen, dus *1 en 2 April.*

Kongresvoorstellen kunnen door de afdelingen worden ingediend tot 31 Jan. a.s. Ze moeten luiden in het esperanto, omdat behandeling op onze kongressen in het esperanto plaats vindt. Deze worden gepubliseerd in L E van 10 Februarie.

Amendementen kunnen dan worden ingediend tot einde Februarie, opdat de gehele Agenda in L E van 10 Maart kan worden opgenomen.

De *jaarverslagen* van het Fed. Best. en Libro-Servo komen in het volgend en (event.) navolgend nummer.

Kandidaten voor het Fed.bestuur moeten worden gesteld vóór 28 Februarie. Alle bestuurders dienen in dezelfde plaats te wonen. Voorzitter, sekretaris, penningmeester en redakteur L E worden in funksie gekozen.

Het *aantal stemmen*, waarop elke afd. recht heeft, is gelijk aan het ledental der afd. op 28 Febr. a.s. Publikatie hiervan vindt plaats in L E van 10 Mrt.

Afgevaardigden kan iedere afd. zenden, zoveel ze zelf wenselik vindt. Namen der afgev. geve men zo spoedig mogelik op aan de Fed. Sekr.

Reiskosten worden echter slechts vergoed voor één afgevaardigde van elke afdeling welke in het kongres vertegenwoordigd is. Het totaalbedrag wordt echter over *alle* afdelingen omgeslagen (ook over die, welke niet vertegenwoordigd zijn), naar rato van het ledental.

Hiervan nemen vooral de nieuwe afdelingen goede nota.

In het *Fed. Reglement*, art. 13, 15 en 16 (op blz. 10-12), vindt men alles omtrent de kongressen.

Bewijs van Nederlanderschap (of pas) is voor nederlanders nodig voor het bezoeken van Antwerpen. Waar dit per persoon f 1.50 kost, stelt ons Fed. bestuur pogingen in het werk, om een andere regeling te krijgen.

Aantal deelnemers. Zo spoedig mogelik berichte men ons omtrent het vermoedelike aantal deelnemers voor 1e, 2e of beide dagen. Dit met het oog op zaalruimte en plaatskaarten. Nadere regeling volgt nog.

Katalogus Libro-Servo.
De katalogus van onze Libro-Servo is nu klaar gekomen. We lieten 5000 stuks drukken. Elke afd. krijgt nu een eks. toegezonden. Na opgave van het benodigde aantal, zenden de dit geheel kosteloos.
Aangezien deze katalogus van 40 pag ongev. 6 sent per stuk kost, verzoeken we deze slechts boekenliefhebbers en leden, kursisten en anderen, die er belang in stellen ,kosteloos te verstrekken. Overigens is ze voor ieder op aanvraag gratis verkrijgbaar bij onze Libro-Servo F L E.

Kwartaalstaten 31 Desember.
Wederom hebben nog niet alle afdn hun ledenlijst per 31 Des. gezonden. Doe dit toch steeds onmiddellik na het einde van een kwartaal.
Zendt ze *als brief*, en niet als drukwerk. We krijgen herhaaldelik strafport. Alles wat de ledenlijsten betreft, moet gezonden worden aan ons sekretariaat, Postbus W-6, Amsterdam(W).

Distrikts Mededelingen

DISTRIKT AMSTERDAM.
Sekr. Graaf Florisstraat 13.

Sekcio-estraroj atentu.
La jarkunveno de la amsterdama distrikto okazos en Februaro. Priparolu jam nun la jenajn punktojn en via sekcio; kandidatoj por la distriktestraro kaj kandidatoj por la kaskontrol-komitato.
Sendu sufiĉe frue eventualajn proponojn, por ke ni publikigu ilin en la monataj bultenoj de la amsterdama distrikto.
Por pliaj klarigoj legu la Januaran kaj la Februaran Bultenojn.
Gekdoj ni atentigas, sendu la nomojn de kandidatoj kaj event. proponojn plej baldaŭ por ke ĉiu sekcio sciu kiel agi en la kunveno. M. Auerhaan, sekr.

Herdenking van de geboortedag van dr. Zamenhof.
De herdenking van de geboortedag van dr. L. L. Zamenhof op 17 Desember j.l. is zeer geslaagd. Na de openingsrede van de voorzitter, sprak een Hongaars Arbeiders-Esperantist een begroetingsrede uit. Daarna voerde het muziekkorps „Forzando" enige nummers uit beloond met een daverend en verdiend applaus. Een leken-toneelgezelschap, samengesteld uit leden van de afd. Bussum, voerde een toneelstuk op. Dit antimilitaristies stuk, getieteld: „Door Esperanto naar de Wereldvrede", werd niet onverdienstelik gespeeld. De Esperanto-rede en de deklamatie van kdo Krijt werden met grote aandacht gevolgd. Een daverende „Internationale door „Forzando", staande door alle aanwezigen meegezongen, besloot de bijeenkomst.

DISTRIKT NOORD-HOLLAND.
Sekr.: Assumburgstr. 18, Beverwijk.

La ĝironumero de distrikto Nord-Holando estas: **4686**, Kdo H. Schmidt, Halstraat 22 b, Zaandam.

DISTRIKT ZUID-HOLLAND.
Op onze laatste vergadering te Rotterdam bleek, dat de lijn in vele afdelingen stijgend is. Jammer genoeg niet bij allen.
Bedroeg het ledental begin van dit jaar 580, nu is het *gegroeid tot 681* verdeeld over 10 plaatsen. (Hillegom ging over tot distrikt N.H.).
Voor dit winterseizoen werden opgericht *55 kursussen* waaraan begonnen *1495 leerlingen.* Hierin zijn begrepen de kursussen in Vlaardingen, Vierpolders, Overschie en Nw. Hellevoet. Kunnen we deze bij 't eindigen der kursus begroeten als nieuwe afdelingen?
Kdoj, slechts de helft van *het aantal leerlingen tot lid* en wij zijn tevreden. Dit gaat! Er zijn wel afd. waar *allen* lid werden. Aangepakt dus.

J. v. Scheepen.

Kasistoj, atentu.
Plenumante la kasistan taskon de nia distrikto mi urĝe petas al ĉiuj kasistoj, sendi la distriktan kotizon regule kaj ĉiun kvaronjaron. Mi atendas ke ili zorgos, ke ni povos pretigi la jarraporton sen aldono, ke kelkaj sekcioj ne plenplene plenumas la federacian devon. Pripensu, ke ankaŭ la distrikta estraro ne povas labori, sen mono do sendu ĝin al mi per poŝtkonto numero 166871, de Berthus van der Plank, Hellingen 148, Dordrecht.
Samtempe mi kaptas la okazon instigi la federacianojn en nia distrikto, kunlabori por bonigi la distriktan ekspozicion. Sendu ĉiam senprokraste tion kio povus esti uzata, ĉar kompreneble, al ni preskaŭ mankas ĉion por fari bonan ekspozician servon. La ekspozicio, kiun ni pretigis, estas bonstata sed nun ĉiuj devas helpi, ke ĝi restas tiel, kaj ni akceptas ĉion, kio aktualigas ĝin. Afiŝojn, gazetojn, poŝtkartojn cl., markojn bf., desegnojn, sed precipe ideojn. Sendu ĉiujn adresojn, kie estas haveblaj esperantaĵojn senpagajn al via prizorganto P. G. van der Plank, Jac. Marisstraat 57 R, Dordrecht.

UIT DE AFDELINGEN

Zie ook „Agenda".

AFD. A'DAM V. „Zamenhofa Grupo".
Sekr.: De Kempenaerstraat 58[1].
Je la komenco de la nova jaro, ni deziras al ĉiuj niaj anoj prosperan jaron, en kiu ili trovu la eblon kaj emon harmonie labori por Esperanto kaj la interesoj de nia sekcio. Por la ne ĉeestintoj de nia jarkunveno, ni ĝojiĝe povas komuniki ke ni grandparte venkis la malfacilaĵojn, pri kiuj la kasisto parolis en la antaŭlasta kunveno interna.
Ĉiun mardvesperon ni okazigas konversacikunvenon: Hudsonstraat 127.

AFD. A'DAM XI. Sekr.: Graaf Florisstr. 13.
Gekdoj. Nia jarkunveno okazos la **8an de Februaro** en la konstruaĵo „De Leeuw", Valkenburgerstraat 149. Sendu nomojn de kandidatoj por la estraro kaj proponojn al kdo Auerhaan por ke ni sufiĉe frue povas ilin publikigi.
Vi ĉiuj ricevos inviton kaj tagordon kune kun la proponoj per la poŝto. Ĉiu ĉeestu!

AFD. APELDOORN.
En oktobro la sekcio Apeldoorn decidis fari provon akiri pli da vizitantoj en la kunveno, kunvokante ĝin ne dimanĉmatene sed por vespero en la semajno. En novembro sin montris bona sukceso, ĉar por la parolado de Eykenaar pri la Stokholma kongreso ni havis plenan salonon kaj la vojaĝ-

Al ĉiuj geamikoj
jaron de la batalpreto kaj laboremo.
Gerrit Vrees.
Cor Pieters.

raporto tre interesis ĉeestantojn. En decembro ĉiuj Esperantistoj de Apeldoorn kunlaboris por la Zamenhoffesto per deklamado, kanto kaj teatraĵoj. M. G. K.

AFD. BUSSUM.
La 13an de decembro okazis nia Zamenhof-vespero.
La trio „Nedika" prezentis kelkajn belegajn himnojn kiuj tre plaĉas al la gevizitintoj. Kdo Krijt el Amsterdam paroladis pri: „Zamenhof kaj lia signifo por la laboristaro". Dum duona horo li priskribis la grandegan kaj malfacilegan kreitaĵon de nia Majstro. La parolado estis tiel simpla kaj klara, ke eĉ la gekursanoj sufiĉe multe komprenis ĝin. Post la paŭzo la gekdoj Pelle, Vrees kaj Cornelissen prezentis du fragmentojn el: „Op hoop van Zegen" de Heijermans. Ili tre bone ludis tiujn tragediajn fragmentojn, kaj ni ne troigas kiam ni diras, ke Pelle estas artisto. Kdo Vrees ankoraŭ prezentis kelkajn poemojn de Dirk Witte. Ankaŭ kdo Krijt rakontis kelkajn amuzajn rakontojn. Kun forta „Internacio" finiĝis ĉi tiu belega memorvespero. A. Snijders.

AFD. BRUSSEL.
Lokaal: Trambediendenhuis, Priemstraat 17, T. S.
Zaterdag 20 Januarie: belangrijke afdelingsvergadering, verslag sekretaris over 1933.
Donderdag 25 Januarie: SAT-rondo, libera vespero por kursanoj.
Zaterdag 27 Januarie: gewone bijeenkomst.

AFD. DORDRECHT. „Frateco".
Wegens drukke werkzaamheden bedankte onze sekretaris-penningmeester voor zijn funksie in ons bestuur. In zijn plaats worden gekozen als sekretaris: kdo Schols, Heijsterbachstraat 35 en als penningmeester: kdo K. Vleezenbeck, v. Hoijtemastraat 2.
Wij verzoeken alle besturen van bovenstaande goede nota te nemen. Het Bestuur.

AFD. ENSCHEDE. Sekr. Penninkstr. 14.
De laatste vergaderingen van onze groep waren slecht bezocht. Hebben de andere kdoj geen interesse meer voor het leren en propageren van Esperanto?
Hallo! kdoj laat zien dat het ons ernst is en bezoek alle vergaderingen en vervolgkursusavonden. Laat 1934 een suksesjaar voor ons worden.
De eerstvolgende vergadering wordt gehouden op **24 Januarie.**
De tussenweken worden gebruikt als vervolg-kursussen.
Alle bijeenkomsten worden gehouden in „Nia Hejmo" 's avonds 8 uur. De vervolgkursussen zullen worden gehouden met behulp van het kursus-boek van kdo Faulhaber. Leden, welke in staat zijn dit werk te kopen worden verzocht zich spoedig van een eksemplaar te voorzien!

AFD. GENT. Gentaj laboristaj Esperantistoj" Sekr.: Scheeplossersstraat 21.
In de laatste tijd werden onze veertiendaagse vergaderingen druk bezocht. Het is een waar plezier te zien hoe onze leden weer interesse krijgen voor de beweging.
Op Zaterdag 16 Desember hadden de jaarlikse bestuursverkiezingen plaats. De uitslag is:
Voorzitter: kdo Richard Vanderhaegen, Van Maerlantstraat 14, Gent; sekretaris: Kdino Corry de Cock, Scheeplosserstraat 21, Gent; Kassierster: Kdino Augusta de Keyzer, Van Maerlantstraat 14, Gent; kommissarissen: Kdinoj Maria Lycke (bibl.) en Marguerite Claeyssens.
Kameraden allen op post voor de vergadering van **Zaterdag 13 Januarie** a.s.

AFD. DEN HAAG II.
Onze vervolgkursus heeft plaats in de zaal Molenstraat 26, kwart vóór acht, evenals de konversatie en de repetities van „La Esperanta Voĉo". Alles op Donderdagavond.
Ieder belangstellende wordt verzocht eens te komen. Zijt ge dan bekend met de gezellige sfeer, dan weten we zeker dat je weer komt. Laat onze zaal het sentrum zijn voor Esperantistiese babbelaars.
Door alles op één avond te stellen hebben we de verwachting, dat het zangkoor beter zal opbloeien. Vergeet en onderschat de waarde van een zangkoor niet! La Estraro.

AFD. HEERLEN.
Sekr.: Vorstenstraat 60.
Zondag 3 Desember had in Brunssum, in „De Burcht" het nieuwe gebouw van de moderne arbeidersbeweging, de 8e internationale bijeenkomst plaats van arbeiders-esperantisten uit België,Duitsland en Nederland. Ongeveer 200 waren opgekomen. Een demonstratie door het dorp was door de burgemeester geweigerd. Verschillende dingen, die op de internationale samenwerking betrekking hadden werden besproken en verder aan gezellig samenzijn gewijd. Trots alles weer een goede dag voor ons. Vele van onze leerlingen hoorden voor 't eerst buitenlanders Esperanto spreken.

AFD. ROTTERDAM III.
Sekr.: Puntstraat 55 b.
La 7an de Oktobro nia sekcio aranĝis propagandan festvesperon. Ni travivis la vesperon tre agrable kaj ni ĉiuj estis kontentaj pri la aranĝo. Estis ludataj kelkaj propagandaj teatraĵoj, Kdo B. B. de Regt ankoraŭ montris humore la utilon de nia lingvo, kaj instigis la ĉeestantojn lerni la lingvon.
La rikolto de tio estas 2 kursoj al kiu partoprenas 98 da gekursanoj. Ankaŭ estas starigita poŝtkurso kun 13 da partoprenantoj. Do, entute 3 personoj por la plenkreskulo-kurso. Ni ankaŭ aranĝis infankurson al kiu partoprenas 53 infanoj. Do, pri la rezulto ni povas esti ja ne fieraj sed certe kontentaj.
Ni decidis retransloĝiĝi al nia malnova kunvenejo Justus van Effenstraat 3, Rotterdam (W.) Ekde la 4a de Decembro ĉiun lundvesperon ni denove kunvenas tie, tiam estas konversacia kunveno, sed la daŭriga kurso restas en Nanningstraat 17.
Ni ankaŭ decidis eldoni monatan sciigfolion nomata „Nia Idealo" por fortigi la rilatojn inter la membraro.
La sekcio ankaŭ aliĝis la ADLEL. Fondiĝis kantgrupo kaj teatraj-grupo. Ni denove elektis propagandan komitaton, konsistanta el 3 personoj.
P. S.
Per tio ĉi ni ree instigas la membrojn, nepre viziti niajn kunvenojn. Precipe tiujn, kiuj malregule vizitas la klubon. Vi tial plifaciligas la laboron de la estraro.
A. Damsteeg, sekr.

ROTTERDAM VII.
Sekr.: 2e Gijsingstraat 56 b.
Onze afdeling, die als onderafdeling van het I.v.A.O. een half jaar bestaat, kan zich in een voortdurende bloei verheugen. De bijeenkomsten worden trouw door alle leden bezocht en er is zeker vooruitgang te bespeuren, zowel wat spreken als grammatika betreft. De gewoonte getrouw organiseerde het I.v.A.O. gedurende de kerstdagen een foto- en natuurhistoriese tentoonstelling en wij hebben de gelegenheid aangegrepen, om daarnaast een esperanto-tentoonsttelling te organiseren. Jan Snel.

AFD. WEST-GRAFTDIJK. „La Geranoj".
Ni kunvenis la 16an de Decembro por priparoli diversajn temojn i.a. denove aranĝi festvesperon, kiu la pasinta jaro havis grandegan sukceson. En Oktobro paroladis en doma rondo kdo Klatil pri la temo „La socialismo en Aŭstrio". Estis lerniga kaj agrabla vespero. Ni invitis gekdojn el Alkmaar, Purmerend kaj Beemster. Nia Sveda kdo momente gvidanta en Texel diversajn kursojn parolis en nia rondo la vesperon antaŭ Kristnasko.
Nia prezidantino, kdino Van Veenendaal, paroladis en diversaj lokoj por starigi kursojn kaj poste formi sekciojn de la Federacio. Nia kasisto kdo Heinis gvidas nun multajn kursojn i.a. en Ilpendam, Beemster, Stompetoren, Schermerhorn kaj de Rijp. En Purmerend jam estis starigata grupo kun 30 da membroj. Tiu propagando postulis grandajn elspezojn. La distrikto Noord-Holland per f 10.— subvenciis tion. Niaj gek. Wijntje Ruiter kaj P. Bankersen akiris la A-diplomon kaj kdino v. Veenendaal la B-diplomon. Annie Oud, sekr.

AFD. WORMERVEER. „Kunigita per Esp." Sekr.: Zandweg 119, Wormer.
La estraro deziras al ĉiuj siaj membroj feliĉan Novjaron. Ne bezonas plendi pri la malnova, la membraro kreskis, la kunvenoj ĝenerale estis bone vizitataj.
Kdoj! Al vi la taskon zorgi, ke ankaŭ pri ĉi jaro ni ne plendu! Kdo Bruckenberger estis preta fari paroladon por ni je *22 januaro.* Ĉiuj ĉeestu!
Tiuj, kiuj ankoraŭ posedas bibl. libron, kunportu ĝin al plej proksima kunveno. Estu pretaj!
Klaas Stam, sekr.

AFD. IJMUIDEN.
Sekr.: Ruiterstraat 51 (O.).
La 28 Decembro 1933 nia sekcio havis jarkunvenon. La preskaŭ pasinta jaro, por nia sekcio, estis grava. La membronombro en ĉi jaro kreskis de 7 ĝis 19. Dum mallonga tempo ni eĉ kalkulis 25, sed kelkaj kdoj forlasis niajn vicojn. La biblioteko funkcias kaj ankaŭ la dimanĉpromenadoj. En Septembro komenciĝis kurso por komencantoj kun 64 gelernantoj. Ankaŭ porinfana kurso ekfunkciis.
Tamen ni ne povas estis kontentaj. Tute ne! Partoprenadis tro malmulte da gekam. en la promenadoj, la daŭriga kurso, la kunvenoj. Grandparto neniam prunteprenis libron el la biblioteko, por legi aŭ studadi eĉ ne senpage.
Nia kurso funkcias bone. Ni uzas „Nia Lernolibro". Ni ankaŭ formis grupeton por preparo je la A-diplomon. Ni ripetu: La libroj el nia biblioteko estas legeblaj senpage. Kaj nun gedkoj: Por laboro! Ĉiu faru sian devon, ĉiu fosu sian sulkon, por la bono de la laboristaro, por ĝia esperanto-movado. 7 kam. aliĝis al SAT komence de 1934.
R. Pals, sekr.

AFD. ZAANDAM. Estrarejo: Zuiddijk 362.
Post mallonga ne-laborperiodo, ni informas, ke nun ree ĉiuj niaj kursoj ekfunkcias, sekve ankaŭ la laboro por ni. La periodo kiu nun venos estas tre grava, ĉar ĉiuj el niaj membroj devas streĉi siajn fortojn por ke la rezultato el niaj kursoj estos bonega.
Nia Jarkunveno okazos la *28an de Januaro* en la salono de Zwikker, Zuiddijk 81. Vi jam nun notu tiun daton ĉar ni atendas, ke ĉiuj ĉeestos. La Jarkunveno estas tre grava, ĉar estas la vico de nia nuna estraro por foriri, ni tial devos elekti novan estraron. La kasisto atentigas, ke estos ankoraŭ membroj kiuj ne pagis la monon por la venditaj broŝuroj. Venu do ankaŭ al nia kunveno por ke vi plifaciligu nian laboron.
Al niaj kursanoj en Zaandam-Westzaan kaj Oostzaan:
Ni intencas doni al vi dum tri monatoj nian federacian gazeton. Ni esperas ke vi sufiĉe povas kompreni la enhavon, kaj baldaŭ ŝatos ĉi tiun gazeton.

AFD. ZWOLLE „U.Z.L.E.K."
Sekr.: St. Jozefstraat 4.
De Zamenhofherdenking, welke gehouden werd op 14 Desember was een groot sukses. De Zamenhofkommissie heeft eer van zijn werk, daarvoor een woord van dank.
Het Esperanto-zangkoor en een muziekduo verleenden hun medewerking. Het muziekduo, geen leden der klub, heeft geheel kosteloos de avond opgeluisterd.
Het leven, werken en lijden van Zamenhof werd ten gehore gebracht. De tentoonstelling had veler belangstelling.
De voorzitter van de Zamenhofkommissie, die ernstig ziek in het ziekenhuis ligt, werd bloemen en een begeleidend schrijven gezonden. J. Lievestroo, sekr.